

TUNCA KORTANTAMER HATIRASINA SEMPOZYUM
THE SYMPOSIUM FOR TUNCA KORTANTAMER

Vedat Ali TOK*

Erciyes Üniversitesinde 25-26 Mayıs 2007 tarihlerinde merhum Prof. Dr. Tunca Kortantamer hatrasına bir sempozyum düzenlendi. Sempozyuma Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden bazı öğretim üyelerinin yanı sıra değişik üniversitelerden 20’yi aşkın katılımcı bildirilerini sundular.

Bilindiği gibi sempozyumlarda sempozyuma katılanlar yeni, keşfedilmemiş bilgilerini paylaşırlar. Yahut kapalı kalmış bilgileri açarlar. Bir fikirleri vardır, ilim erbabı ile paylaşır ve bunu da belirli bir zaman içinde, ciddi, fakat dinleyiciyi de sıkmayacak, onlarda öğrenme merakına cevap verebilecek bir şekilde sunarlar.

Fırsat ve imkân buldukça katıldığımız çeşitli sempozyumlarda bildiri sunanların bazılarında kaynaklanan hatalar sebebiyle sempozyumun zaman zaman çekilmez hale geldiğine şahit olmaktadır. Hataların çoğu zamanı kullanamamaktan kaynaklanıyor. Katılımcının yeterli ve ilginç fikirleri vardır; fakat genellikle can alıcı noktaları sona bıraktığı için kendisine ayrılan zaman bitmek üzere iken asıl noktaya geliyor, bu arada gerek oturum başkanının uyarısı, gerekse dinleyicilerin tahammülsüzlüğü katılımcının başarısızlığına sebep oluyor. Bir başka hata ise ilim adamı ciddiyetinden uzaklaşmaktan kaynaklanıyor. Bildiri sunanın laubali anlatımı, jest ve mimiklerin rahatsız edici bir hal alması dinleyici dikkatlerinin başka taraflara kaymasına yol açıyor. Sempozyumlarda görsel araçların kullanılması güzel bir yöntem. Çünkü bir resim ya da bir şekil bazen bin sayfanın anlatamayacağını anlatır; ama son zamanlarda bilgisayar teknolojisini illa kullanacağım anlayışından kaynaklanan bir olumsuzluk çıkıyor. Bildiri metnini bir taraftan kâğıttan okuyan sunumcu bir taraftan da bilgisayar ekranından perdeye okuduğu metni olduğu gibi yansıtıyor. Bu durumda ucube bir sunum oluyor; dinleyelim mi okuyalım mı şaşırıp kalıyorsunuz. Sempozyuma bildiri ile katılan insandan yeni şeyler duyma beklentisi içinde olduğumuzu söylemişim. Bazı bildiri sunanlar da ya nakilcilik, yahut bilinen bilgileri tekrar etmek suretiyle dinleyiciyi âdeta aldatma yoluna gidiyor. Belki en kötüsü de bu...Bu aksaklıkları daha da fazla sıralayabiliriz. Burada bunları zikretmemizin sebebi bundan sonra yapılacak sempozyumlarda daha az olumsuzluk görmek arzusudur. Yoksa insanız, tabii ki hata da yapacağız, yanlış da...

Erciyes Üniversitesi Klâsik Türk Edebiyatı Topluluğunun hazırladığı sempozyumda da bunlara benzer durumları gördük. Fakat öncelikle şunu ifade etmek gerekir ki bu, iyi niyetle hazırlanmış bir sempozyumdur. Öğrendiğimize göre de Erciyes Üniversitesinde ilk defa bir öğrenci kulübünün -Klâsik Türk Edebiyatı Topluluğunun- hazırladığı sempozyumdur. Bu açılardan bakıldığında bile diğer sempozyumlarla yarışacak nitelikte bir özellik gördük. Bildirilerin tek salonda sunulması izleyiciler açısından bir avantajdı; çünkü aynı saatlerde farklı salonlarda sunulan bildirileri takip ve tercih meselesi yaşanmadı burada. Bu bakımdan mümkün olduğunca aynı hususların ele alındığı sempozyumların tek bir salonda yapılması daha güzel bir uygulamadır diye düşünüyorum.

Eski Türk Edebiyatı bölüm başkanı Doç. Dr. Atabey Kılıç, Prof. Dr. Tunca Kortantamer’in öğrencisi, doktora talebesi. Merhum hocası için düzenlediği bu sempozyum da bir talebenin hocasına göstereceği en güzel vefa örneği sayılmalıdır. Kortantamer hatrasına düzenlenen bu sempozyuma hocası ile ilgisi olan ve Kortantamer’i bir şekilde tanımış şahsiyetleri davet etmeye çalışmış Kılıç. Prof. Dr. İlhan Genç’in oturum başkanlığı yaptığı ilk oturumda Atabey Kılıç hocasının şerh ve belâğata dair dikkatleri üzerinde durdu. Kılıç, satır aralarında

* Kayseri Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni vedatali.tok@gmail.com

hocasının özellikle titizliğine dikkat çekti. Hata yapmama uğruna az eser verebildiği için birçok bilgiyi de kendisiyle götürdüğünü, dolayısıyla hocanın orijinal denilebilecek fikir ve teorilerinden mahrum kaldıklarını ifade etti. Atabey Kılıç, Kortantamer'in kendisini en iyi anlatan makalelerinden birinin "Genç Edebiyat Araştırmacısının Yanlıları" olduğunu söyledi.

Biz tanımadık Tunca Kortantamer'i; ama talebesi Atabey Kılıç'tan dinlediğimize göre Tunca Kortantamer son derece otoriter, disiplinli, titiz, müşkülpesent, yanına bin salavatla yaklaşılacak bir ilim adamıymış. Nitekim onun bu şekilde davranıyor olmasının sebeplerini Prof. Dr. Mine Mengi'nin "Tanıdığım Tunca Kortantamer" başlığı ile –kendisi gelmediği için- okunan bildirisinden anlıyoruz. Mengi, çocuklukları beraber geçtiği için küçük yaştan itibaren tanıdığını ifade ettiği Kortantamer'in zor şartlarda yetiştiğini, otoriter bir babanın çocuğu olduğunu söylüyordu. Gerek Atabey Kılıç'ın gerekse Mine Mengi'nin sunduğu bildirilerde aslında bir ilim adamının davranışlarının, araştırma konularının, prensiplerinin psikolojik tahlilini gördüm ki bu açıdan bu iki bildiri bana göre son derece ilginçti. Diğer bilim adamlarının da bu şekilde yaptıkları ile –araştırmaları, incelemeleri, üzerinde durduğu konularla - davranış biçimleri, korkuları, endişeleri masaya yatırılmalı. Sanatkârlar gibi bilim adamlarının da yaşadığı şartlar ve bunların eserleri ile davranışlarına yansımaları konusunda tahliller yapılmalı diye düşünüyorum. Prof. Dr. İlhan Genç de Tunca Kortantamer'in Almanya'da eğitim gördüğü için Alman ekolüyle çalıştığını söyledi. Kortantamer'in metin şerhine getirdiği yenilikler üzerinde dururken eski şerh geleneği hakkında da genç dinleyicilere bilgi verdi. Bu arada Prof. Dr. Genç, Kortantamer'in hocalığı hakkında da ilginç anekdotlar sundu.

Bu yıl birincisi yapılan ve devamının geleceği bildirilen sempozyumun ağırlıklı konusu metin şerhi ve belâgattir. Yrd. Doç. Dr. Ziya Avşar'ın "Divan Şiiri Mahallî Bir Şiir midir?" başlığı ile sunduğu bildirisinde farklı diyebileceğimiz görüşler öne sürüldü. Mahallîleşmenin gelenekten kopma anlamına geldiğini savunan Avşar'ın, mahallîleşme ile birlikte aslında Divan şiirinin haşmetini yitirdiğini iddia ettiği bildirisi izleyiciler tarafından dikkatle dinlendi. Doç. Dr. İ. Hakkı Aksoyak mensur şiir kavramına değindi, Anadolu sâhasında yazılan ilk mensur şiirin (bahr-i tavi) Ahmed Paşa'ya ait olduğu üzerindeki düşüncelerini dile getirdi. Aksoyak'ın tartışmaya açtığı bir konu ise mensur şiir (bahr-i tavi) gerçekte mensur mudur, şiir midir kavramı idi. Bu bildiri sırasında sempozyumu izleyen Bekir Oğuzbaşaran, Yeni Türk Edebiyatı'ndaki mensur şiir ve gelişimi hakkındaki görüşlerini bildirerek konuya katkıda bulundu.

Sempozyumda bunlardan başka klâsik Türk Edebiyatına ilgi duyanların dikkatlerini çekecek ilginç konu başlıkları da vardı.

Hâsılı insan aslında ahde vefayı hemşehrilerinden ya da uzun süre görev yaptığı şehirden bekler. Biz de Tunca Kortantamer hatırasına bir sempozyumu doğrusu İzmir'den beklerdik, çünkü Kortantamer uzun yıllar İzmir'e, Ege Üniversitesine hizmet etmiş bir bilim adamıydı. Bu ahde vefayı Kayserili bir talebesi -Atabey Kılıç- gösterdiği için onu tebrik etmek gerekiyor. Ve bir dilek: Kayserililerin ve Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin de Türk Dili ve Edebiyatı bölümünün kurucu profesörü merhum Prof. Dr. Meserret Diriöz ve onun âlim eşi Haydar Ali Diriöz'e gecikmiş olan ahde vefalarını çok gecikmeden göstermeleri gerekir.